

Examenul național de bacalaureat 2024

Proba E. d)

Psihologie

Varianta 3

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Senzațiile sunt procese psihice elementare care se formează în condițiile acțiunii:
 - directe a analizatorilor asupra unui stimul
 - indirecte a analizatorilor asupra unui stimul
 - directe a stimulilor asupra analizatorilor
 - indirecte a stimulilor asupra analizatorilor
- Faptul că imaginea perceptivă se formează numai în prezența obiectului, prin acțiunea directă a acestuia asupra analizatorilor, înseamnă că aceasta este imagine:
 - secundară
 - primară
 - săracă în detalii
 - bazată pe reprezentare
- Procesul psihic care dispune de capacitatea de a reconstitui mintal imaginea unui obiect perceput anterior poartă denumirea de:
 - senzație
 - motivație
 - afectivitate
 - reprezentare
- Este considerată o trebuință primară:
 - promovarea examenului de bacalaureat
 - călătoria cu avionul pentru petrecerea vacanței
 - cumpărarea unui bilet pentru un spectacol de teatru
 - consumul de apă într-o zi toridă de vară
- Nu reprezintă o caracteristică a proceselor psihice afective:
 - mobilitatea
 - independența
 - polaritatea
 - intensitatea
- Andrei are capacitatea de a-și deplasa și reorienta atenția de la un obiect la altul, în funcție de cerințele activității pe care o desfășoară și de intervalele de timp cerute de derularea ei. Putem afirma că atenția lui este caracterizată de:
 - instabilitate
 - rigiditate
 - mobilitate
 - expresivitate
- Persoanele care iau decizii pe baza unei analize personale a situației și a consecințelor posibile, adoptând o atitudine critică rațională față de opiniile celor din jur, dau dovadă de o calitate a voinței numită:
 - promptitudine
 - sugestibilitate
 - perseverență
 - independență
- În ceea ce privește reprezentarea, ca proces psihic cognitiv senzorial, este fals că:
 - este o reproducere fidelă a percepției
 - se produce în absența obiectului
 - are caracter schematic
 - are caracter figurativ
- Ana este pasionată de arheologie și citește studii de specialitate. Comportamentul ei se bazează pe nevoia de a ști, de a cunoaște. Forma motivației prezentă în acest caz este:
 - cognitivă
 - afectivă
 - pozitivă
 - negativă
- Pasiunile sunt trăiri afective, care se caracterizează prin a fi:
 - difuze și generalizate, de intensitate redusă
 - de scurtă durată, de intensitate variabilă
 - foarte intense, stabile, de lungă durată
 - simple, primitive și impulsive

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)**

Se dă următorul text:

Limbajul este instrumentul principal care fixează, vehiculează și coordonează informațiile. Conținuturile logice ale gândirii se exprimă verbal, iar înțelegerea și rezolvarea de probleme au ca suport structurile verbale.

- a) Precizați înțelesul a două procese/fenomene psihice la care se face referire în text. **6 puncte**
b) Menționați trei caracteristici ale unuia dintre procesele/fenomenele psihice din text și precizate la subpunctul a). **6 puncte**
c) Explicați, în aproximativ o pagină, modul specific în care interacționează procesele/fenomenele psihice vizate de text și precizate la subpunctul a), utilizând termenii în sensul specific psihologiei. **8 puncte**
d) Ilustrați, printr-un exemplu concret, caracterul mijlocit al gândirii. **4 puncte**
e) Argumentați, un punct de vedere personal referitor la importanța funcției ludice a limbajului. **6 puncte**

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, următorul text:

„Micul Ion Luca a zburdat, până a fost dat la școală, prin poienele pădurii mânăstirești; dacă este adevărat că de la vârsta cea mai fragedă se fixează trăsăturile temeinice ale firii, copilul își căuta camarazi oriunde, fără ifose de domnișor(...); îl vedem, cu închipuirea, isteț și voluntar, organizând jocurile și punând la cale pozne de tot felul. În climatul dulce al locurilor păduroase,...) copiii stăpâneau peste raiurile de verdeață și poalele dealurilor,...) iar bunii părinți n-ar fi putut stăpâni pornirile zglobii ale lui Ion, desigur nesupus și pândalnic, a cărui istețime nativă era privită cu admirație și indulgență.

Copilaria și adolescența lui Caragiale se caracterizează prin zburdălnicie, independență și, până la un punct, tendință către refractarism. Luca și Ecaterina au avut de luptat cu temperamentul rebel, greu de stăpânit al lui Iancu. Ei au adoptat, în împrejurare, cea mai bună metodă, a îngăduinții relative, care dă rezultate mai bune decât constrângerea. Am văzut, dintr-o scrisoare a lui Luca adresată fiicei sale, cum îi recomanda să nu țină seamă de năzbâțiile lui Iancu, care are un fond mai bun decât pare. Trăsătura este definitorie și valabilă dincolo de momentul redactării ei. În definitiv, Iancu nu se purtase, în tot timpul vieții lui Luca, ca unii dintre copiii familiilor burgheze, stricând liniștea părinților prin faptele cele mai necugetate. Dimpotrivă, a primit slujba de copist, obținută prin stăruințele tatălui,...) și dacă este adevărat că a absolvit și clasa V-a secundară, probabil în capitală, lucrul arată că școlarul, chiar dacă se lăsa greu, nu era o fire cu totul neînfrânată. La moartea tatălui, însă, Iancu se scutură de servitutea birocratică și începe a-și impune voința în fața văduvei. Strămutarea familiei la București este a doua biruință a tânărului voluntar, înlesnită probabil de sfaturile rudelor bucureștene. Din acest moment, un fiu rău s-ar fi emancipat cu totul de obligațiile familiale, părăsindu-și mama și sora. Iancu s-a arătat vrednic de îndatoririle unui pre timpuriu șef de familie. De la vârsta generoasă a celor 18 ani, s-a purtat bărbătește, căutând să-și găsească mijloacele de întreținere pentru dânsul și ai lui. Ca sufleur de al doilea și copist în trupa Pascaly, concesionară a Teatrului Național din București, suficient retribuit, a putut face față nevoilor. Pentru Caragiale, datoria, credem noi, nu era atât un comandament etic, cât elanul afectiv al inimii. Iancu se simțea legat de ai lui organic, fără să-și bată capul cu principiile morale. La 20 de ani(...) este sănătos și robust și rezistă bine în felurile indeletnicirii, muncind și alergând toată ziua și sfârșind cu lucrul de noapte al corectorului(...) În 1885, la nașterea lui Mateiu, Caragiale, care nu era căsătorit cu mama copilului său, îl declară însă la Oficiul stării civile (...) și la vârsta când Mateiu dădea prilej admonestărilor părintești, Caragiale ducea greul întreținerii lui, a mamei și surorii lui și își făcea un nume prin perseverență.

Posteritatea - cuvânt prin care înțelegem strict generația noastră, a păstrat despre personalitatea omenească a lui Caragiale prejudecata boemei. O biografie romanțată (B. Jordan-Lucian Predescu), cu naive mijloace apologetice și cu o pretinsă viziune tragică a existenței marelui scriitor, îl situează în atmosfera fumurie a vieții de cafenea. (...) Tradiția orală, transmisă de cei ce l-ar fi cunoscut pe Caragiale, face dintr-însul un autentic și exclusiv reprezentant al "vieții de boemă", chiar fără participarea cabotinilor din romanul lui Murger. Spre deosebire de versiunea curentă, rigidul moralist care a fost Ion Slavici a dat un strălucit certificat de bună purtare vechiului său prieten: "I. Luca Caragiale a fost bun fiu, bun soț și bun părinte".

(Șerban Cioculescu, *Viața lui I.L. Caragiale*)

1. Menționați, conform teoriei lui C. G. Jung, tipul temperamental al lui Ion Luca Caragiale. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. Punctajul se acordă pentru:

a. menționarea tipului temperamental al lui Ion Luca Caragiale, conform teoriei lui C.G. Jung

2 puncte

b. precizarea, din text, a oricăror două idei/afirmații prin care se justifică răspunsul dat

4 puncte

2. Considerați că Ion Luca Caragiale este o persoană perseverentă? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat.

4 puncte

3. Textul precizează faptul că *Ion Slavici a dat un strălucit certificat de bună purtare vechiului său prieten: "I. Luca Caragiale a fost bun fiu, bun soț și bun părinte"*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin această afirmație.

6 puncte

4. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Caragiale conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. Punctajul se acordă pentru:

a. evidențierea unei trăsături cardinale a caracterului lui Caragiale

2 puncte

b. evidențierea oricăror două trăsături principale ale caracterului lui Caragiale

4 puncte

c. coerența prezentării

1 punct

d. încadrarea în limita de spațiu precizată

1 punct

5. Argumentați afirmația potrivit căreia *geneza caracterului debutează în copilărie în procesul învățării sociale pe căi foarte variate*.

6 puncte